

Kaupunginhallitus 09.01.2023 § 6

§ 6

Kolmen uuden luonnonsuojelualan perustaminen: Liselott, Niipperinpellon rinnelehto ja Soidensuo

Valmistelijat / lisätiedot:
Turula Ari

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus tekee Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan esityksen:

Espoon kaupunki esittää Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesti kolmen luonnonsuojelualan perustamista Espoon kaupungin omistuksessa oleviin Liselottin (2,38 ha), Niipperinpellon rinnelehdon (1,39 ha) ja Soidensuon (5,97 ha) arvokkaisiin luontokohteisiin selostustekstien mukaisin suojeluperustein ja -määräyksin sekä liitteenä olevien rajausestysten mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Rauhoitettavaksi esitetään kolmea Espoon kaupungin mailla sijaitsevaa arvokasta luontokohdetta: Perusmäen kaupunginosan eteläpuolella sijaitsevia metsäisiä alueita (Liselottin luonnonsuojelualue ja Niipperinpellon rinnelehdon luonnonsuojelualue) ja Espoon ja Kirkkonummen rajalla sijaitsevaa keidassuota (Soidensuon luonnonsuojelualue).

Liselott

Liselott oli määräaikainen yksityinen suojelualue, joka oli rauhoitettu maanomistajan ja Uudenmaan ELY-keskuksen välisellä sopimuksella kymmeneksi vuodeksi. Rauhoituspäätös purkautui 28.2.2021. Esitettävä suojelualue sijoittuu Espoon kaupungin omistuksessa olevalle kiinteistölle 49-82-9903-9. Ehdotettava uusi aluerajaus on kooltaan 2,38 ha. Uusi suojelurajausehdotus on hieman Liselottin määräaikaisen luonnonsuojelualan (MRA206142) rajausta laajempi. Uusi rajaus sisältää laajemmin eteläosan arvokasta tervaleppäkorpea. Uusi rajausluonnos on esitetty liitekartalla.

Alueella on vireillä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, jonka valtuusto on hyväksynyt uudelleen 15.11.2021. Liselottin esitetty

luonnonsuojelualue on osin osoitettu luonnonsuojelualueeksi SL ja alue rajautuu kaakkoisosastaan asuntovaltaiseen alueeseen A3. Lisäksi esitetty suojelualue alue sijoittuu vireille tulleen Espoon kokonaisyleiskaavan (Espoon yleiskaava 2060) alueelle.

Alueella voimassa olevassa asemakaavassa (Kalliomäki, 712700) esitetty suojelukohde on lähivirkistysaluetta (VL-1, s-1: liito-orava, s-2: tervaleppäkorpi).

Suojeluperusteet

Liselottin suojelualue koostuu haapa- ja kuusivaltaisesta kangasmetsästä ja tervaleppäkorvesta. Kohteella on lisäksi METSO-ohjelman luokkien I ja II kriteerit täyttävää lehtomaista kangasta. Alueella on runsaasti erittäin paksuja haapoja ja maalahopuuta. Lisäksi koko alue on liito-oravan elinaluetta, jossa on todettu useampia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Niipperinpellon rinnelehto

Esitettävä suojelualue sijoittuu Espoon kaupungin omistuksessa oleville kiinteistöille 49–82–9908–10 ja 49–82–9903–3 ja on kooltaan 1,39 ha. Uusi rajaus poikkeaa hieman alueen alkuperäisestä rajauksesta. Uudessa rajauksessa on otettu huomioon pellon sijainti ja muutettu suojelualueen raja kulkemaan pellon vierestä. Uusi rajausluonnos on esitetty liitekartalla.

Alueella on vireillä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, jonka valtuusto on hyväksynyt uudelleen 15.11.2021. Niipperinpellon rinnelehdon esitetty luonnonsuojelualue on osoitettu virkistysalueeksi V. Lisäksi esitetty suojelualue sijoittuu vireille tulleen Espoon kokonaisyleiskaavan (Espoon yleiskaava 2060) alueelle.

Alueella voimassa olevissa asemakaavoissa (712700, 711200, 712600) esitetty suojelukohde on sekä suojelualue (SL) että ylärinteessä lähivirkistysaluetta (VL-1, liito-oravat huomioitava). Lisäksi alueella on osaluemerkinnät s-3 (paikallisesti arvokas rinnelehto ja s-4 (paikallisesti arvokas rinnelehto) Alueelle on osoitettu pohjois-eteläsuuntainen ohjeellinen jalankulkua varten varattu alueen osa. Rinnelehto on todettu Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 - julkaisussa arvokkaaksi luontokohteeksi.

Suojeluperusteet

Niipperinpellon rinnelehto on pieni eri-ikäisrakenteinen lehtoalue. Puusto muodostuu kookkaista haavoista, radoista, kuusista ja vanhoista koivuista. Lisäksi alueella kasvaa tuomea, tammia sekä kookkaita metsälehmäksiä. Alarinne on kielovaltaista tuoretta keskiravinteista lehtoa. Eri asteista lahoppuuta on melko runsaasti maa- sekä pystylahoppuuna. Luonnontilainen noro laskee alueen läpi jyrkähköstä rinteestä. Kalliolla pohjoisosassa kasvaa mm. isomaksaruohoa ja mäkitervakkoa.

Soidensuo

Pääosin Kirkkonummella sijaitseva Soidensuo on 35 hehtaarin laajuinen keidassuo, jonka tässä rauhoitettavaksi esitettävä itäisin osa ulottuu Espoon puolelle. Esitettävä suojelualue sijoittuu Espoon kaupungin omistuksessa oleville kiinteistöille 49–441–11–401 ja 49–441–11–369 ja on kooltaan noin 6 ha. Suojelualueen rajausluonnos noudattaa pääosin Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma –

kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020) -selvityksen mukaista rajausta. Rajausluonnos on esitetty liitekartalla.

Voimassa olevassa yleiskaavassa (Pohjoisosien yleiskaava, osa I) esitetty suojelukohde on virkistysaluetta (V), jonka halki on osoitettu pääulkoilureitin ohjeellinen sijainti. Lisäksi esitetty suojelualue sijoittuu vireille tulleen Espoon kokonaisyleiskaavan (Espoon yleiskaava 2060) alueelle.

Suojeluperusteet

Suo on lähes kokonaan kangasmetsien ympäröimää korpea. Suojelualueesityksen rajaus sisältää hyvin säilyneen 3,4 hehtaarin laajuisen suoalueen sekä sitä suojaavan vanhasta metsästä koostuvan suojavyöhykkeen. Alueen suoluontotyypit ovat edustavia ja niiden luonnontila on erinomainen. Suurin osa alueesta on erittäin uhanalaista ruohokorpea (EN). Alueen arvoa lisää luonnontilaisessa uomassaan virtaava puro, jonka luonnontilaisena säilynyt osuus jatkuu loivien rinteiden välisessä notkelmassa alueen itäpuolelle. Espoon Soidensuo muodostaa Kirkkonummen puoleisen suon kanssa maakunnallisesti tärkeän kokonaisuuden ja ekologisen yhteyden. Huomattava osa kohteesta täyttää METSO-ohjelman luokan I kriteerit.

Vaikutukset

Suojelualoitteen toteuttamisella ei ole erityisiä kustannusvaikutuksia valmisteluun Ympäristönsuojelussa kuluvaan virkatyön lisäksi. Suojelualueen perustamisella ei rajoiteta normaalia jokamiehenoikeuksien mukaista virkistyskäyttöä. Alueen virkistykselliset ja opetukselliset arvot lisääntyvät suojelun myötä.

Luonnon monimuotoisuudelle suojelualueiden lisäämisellä on aina suuri merkitys. Arvokkaat luontokohteet ylläpitävät monipuolista lajistoa ja alueiden suojelu takaa lajeille soveltuvien elinympäristöjen säilymisen. Suojelualueiden tarjoamat ekosysteemipalvelut, kuten luonnossa virkistäytyminen, hyödyttävät myös alueiden asukkaita.

Luonnonsuojelualueiden esityksistä on pyydetty ja saatu lausunnot kaupunkisuunnittelukeskukselta, kaupunkitekniikan keskukselta, kaupunginmuseolta, liikunnalta ja tonttiyksiköltä. Saatujen lausuntojen perusteella rauhoitusmääräyksiä on muokattu siten, että mahdollistetaan tonttien rajojen lähellä olevien vaaraa aiheuttavien ja viljelyä haittaavien puiden kaataminen sekä ulkoilureittien rakentaminen hyväksytyin hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Lausunnot ovat oheismateriaaleina. Liikunnalla ei ollut lausuttavaa asiaan.

Ehdotettavat rauhoitusmääräykset:

Liselott

Suojelualueelle ehdotetaan seuraavia rauhoitusmääräyksiä:

1. Yleiset rajoitukset:

Alueella on kielletty:

- Rakennusten, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen;

- Maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen ja sen ainesten ottaminen
- Ojittaminen, vesien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet;
- Metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- Sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyötysieniä;
- Luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;
- Tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen;
- Ulkoilureittien ulkopuoliset massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset, pois lukien pienimuotoiset, myös seurojen järjestämät, kilpailut ja harjoitukset;
- Muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset:

Edellä mainitun lisäksi alueella on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvoilla;
- maastopyöräily sille varattujen reittien ulkopuolella;
- koirien irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet:

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- Virkistyskäyttöä palvelevien olemassa olevien rakenteiden ylläpito- ja hoitotyöt mukaan lukien reittien ja teiden varrella sekä tonttien rajojen lähellä olevien vaaraa aiheuttavien puiden kaataminen;
- Ulkoilureittien rakentaminen hyväksytyin hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti;
- Metsästyslain mukainen metsästys.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvalla poiketa, jos se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Niipperinpellon rinnelehto:

Suojelualueelle ehdotetaan seuraavia rauhoitusmääräyksiä:

1. Yleiset rajoitukset:

Alueella on kielletty:

- Rakennusten, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen;
- Maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen ja sen ainesten ottaminen
- Ojittaminen, vesien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet;
- Metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- Sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyötysieniä;
- Luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;
- Tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen;
- Ulkoilureittien ulkopuoliset massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset, pois lukien pienimuotoiset, myös seurojen järjestämät, kilpailut ja harjoitukset;
- Muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset:

Edellä mainitun lisäksi alueella on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvoilla;
- maastopyöräily sille varattujen reittien ulkopuolella;
- koirien irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet:

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- Virkistyskäyttöä palvelevien olemassa olevien rakenteiden ylläpito- ja hoitotyöt mukaan lukien tonttien rajojen lähellä olevien vaaraa aiheuttavien ja viljelyä haittaavien puiden kaataminen;
- Ulkoilureittien rakentaminen hyväksytyin hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti;
- Metsästyslain mukainen metsästys.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvalla poiketa, jos se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Soidensuo:

Suojelualueelle ehdotetaan seuraavia rauhoitusmääräyksiä:

1. Yleiset rajoitukset:

Alueella on kielletty:

- Rakennusten, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen;
- Maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen ja sen ainesten ottaminen
- Ojittaminen, vesien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet;
- Metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- Sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyötysieniä;
- Luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;
- Tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen;
- Ulkoilureittien ulkopuoliset massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset, pois lukien pienimuotoiset, myös seurojen järjestämät, kilpailut ja harjoitukset;
- Muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset:

Edellä mainitun lisäksi alueella on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvoilla;
- maastopyöräily sille varattujen reittien ulkopuolella;
- koirien irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet:

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- Virkistyskäyttöä palvelevien olemassa olevien rakenteiden ylläpito- ja hoitotyöt mukaan lukien reittien ja teiden varrella olevien vaaraa aiheuttavien puiden kaataminen;
- Ulkoilureittien rakentaminen hyväksytyin hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti;
- Metsästyslain mukainen metsästys.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvalla poiketa, jos se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Päätöshistoria

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 17.11.2022 § 184

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että tämä tekee Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan esityksen:

Espoon kaupunki esittää Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesti kolmen luonnonsuojelualueen perustamista Espoon kaupungin omistuksessa oleviin Liselottin (2,38 ha), Niipperinpellon rinnelehdon (1,39 ha) ja Soidensuon (5,97 ha) arvokkaisiin luontokohteisiin selostustekstien mukaisin suojeluperustein ja -määräyksin sekä liitteenä olevien rajauseesitysten mukaisesti.

Käsittely

Johanna Karimäki ehdotti Jyrki Noposen kannattamana, että Alueella on kielletty: "Ulkoilureittien ulkopuoliset massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset, pois lukien pienimuotoiset kilpailut ja harjoitukset;" muutetaan kaikkiin kohtiin seuraavanlaiseksi: Alueella on kielletty: "Ulkoilureittien ulkopuoliset massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset, pois lukien pienimuotoiset, myös seurojen järjestämät, kilpailut ja harjoitukset,"

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko hänen tekemänsä muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska sitä ei vastustettu puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen sen.

Muutokset on huomioitu selostusosassa.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että tämä tekee Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan esityksen:

Espoon kaupunki esittää Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesti kolmen luonnonsuojelualueen perustamista Espoon kaupungin omistuksessa oleviin Liselottin (2,38 ha), Niipperinpellon rinnelehdon (1,39 ha) ja Soidensuon (5,97 ha) arvokkaisiin luontokohteisiin kokouksessa muutettujen selostustekstien mukaisin suojeluperustein ja -määräyksin sekä liitteenä olevien rajauseesitysten mukaisesti.

Liitteet

- 1 Liselott Is-alueen rajausluonnos
- 2 Niipperinpellon rinnelehto Is-alueen rajausluonnos
- 3 Soidensuo Is-alueen rajausluonnos

Oheismateriaali

- Espoon kaupunginmuseon lausunto, Liselottin, Niipperinpellon Rinnelehdon ja Soidensuon luonnonsuojelualueista
- Kaupunkitekniikan keskuksen ja Luonnonhoitoyksikön lausunto Liselottin, Niipperipellon rinnelehdon ja Soidensuon Is-alueiden perustamisesta
- Kaupunkisuunnittelujohtajan lausunto uusista LS-alueista

Tiedoksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaupunkisuunnittelukeskus
Kaupunkitekniikan keskus
Tonttiyksikkö
Liikunta
Kaupunginmuseo